

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 31 lipca 2024 r.

Poz. 3808

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.231.2024.KN WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 29 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 1 i ust. 2 uchwały Nr III/17/2024 Rady Gminy Osina z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Osina lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób do tego uprawnionych.

Uzasadnienie

W dniu 27 czerwca 2024 r. Rada Gminy Osina podjęła uchwałę Nr III/17/2024 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Osina lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób do tego uprawnionych.

Akt ten wpłynął do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w dniu 3 lipca 2024 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały Nr III/17/2024 stanowią, przywołane przez Radę, art. 59 ust. 1 – 3 ustawy o finansach publicznych¹⁾. Zgodnie z tymi przepisami w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4 (ust. 1), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg (ust. 2), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 (ust. 3).

W świetle art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej²⁾ organy samorządu terytorialnego uprawnione są do wydawania aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Oznacza to, że do wydania aktu prawa miejscowego wymagane jest zawarte w ustawie odrębne upoważnienie konkretnego organu do uregulowania w określonej formie danego zakresu spraw. Jednocześnie konstytucyjna zasada praworządności wyrażona w art. 7

¹⁾ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

²⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i mieściła się w granicach prawa. Wynika to również wprost z przepisów ustawy o samorządzie gminnym, a zwłaszcza z art. 40 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którym na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

Wobec brzmienia przywołanych wyżej unormowań – z uwzględnieniem cytowanych przepisów ustawy o finansach publicznych – nie budzi wątpliwości kompetencja Rady Gminy Osina do podjęcia uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu, trybu oraz organów i osób uprawnionych do udzielania ulg w spłaceniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Osina lub jej jednostkom organizacyjnym oraz warunków dopuszczalności pomocy publicznej.

Jednakże, w ocenie organu nadzoru §3 ust. 1 i ust. 2 uchwały Nr III/17/2024 uchwalone zostały z naruszeniem przepisów obowiązującego prawa. W myśl tych postanowień:

1. *W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem publicznym, w tym względami społecznymi lub gospodarczymi, ważnym interesem dłużnika w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika, na wniosek dłużnika, należności mogą być umarzane w całości.*

2. *W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem publicznym, w tym względami społecznymi lub gospodarczymi, ważnym interesem dłużnika w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika, na wniosek dłużnika, należności mogą być umarzane w części, terminy spłaty całości albo części należności mogą zostać odroczone lub płatność całości albo części należności może zostać rozłożona na raty.*

Tymczasem, zgodnie z art. 57 ustawy o finansach publicznych *na wniosek dłużnika:*

- 1) *należności mogą być umarzane w całości - w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym;*
- 2) *należności mogą być umarzane w części, terminy spłaty całości albo części należności mogą zostać odroczone lub płatność całości albo części należności może zostać rozłożona na raty - w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika.*

Analiza porównawcza treści §3 ust. 1 i ust. 2 uchwały Nr III/17/2024 z art. 57 ustawy o finansach publicznych prowadzi do wniosku, że Rada Gminy Osina, regulując kwestię udzielania ulg w spłacie należności na wniosek dłużnika, dokonała nieuprawnionej modyfikacji norm ustawowych. W przypadku złożenia przez dłużnika stosownego wniosku prawodawca przewidział bowiem udzielenie ulgi w postaci umorzenia całości należności wyłącznie w oparciu o dwie przesłanki: „interes publiczny” i „ważny interes dłużnika”, zaś udzielenie ulgi w postaci umorzenia części należności, odroczenia terminu spłaty całości lub części należności lub rozłożenia na raty całości lub części należności może nastąpić tylko, gdy wystąpi przesłanka „uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych”, w szczególności dotycząca „możliwości płatniczych dłużnika”. Natomiast organ stanowiący Gminy Osina zagadnienie udzielania ulg w spłacie należności uregulował odmiennie, formułując w odniesieniu do danej ulgi przesłanki przypisane przez ustawodawcę innemu rodzajowi ulg.

Zdaniem organu nadzoru, uchwała Rady nie może normować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie, w szczególności z dokonaniem nieuprawnionej modyfikacji. Taka uchwała, jako istotnie naruszająca prawo, jest w takim zakresie nieważna. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że powtórzony lub zmodyfikowany przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, co może spowodować całkowitą lub częściową zmianę intencji prawodawcy.

Mając na względzie powyższe, wobec przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności §3 ust. 1 i ust. 2 uchwały Nr III/17/2024 Rady Gminy Osina z dnia 27 czerwca 2024 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Osina lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób do tego uprawnionych, uznać należy za konieczne i w pełni uzasadnione.*

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski